

Sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå Vårterminen 2013

UF0206

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	3
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	7
1.1.4	Redovisningsgrupper	7
1.1.5	Referenstider	7
1.2	Fullständighet	7
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	9
B.3	Aktualitet	9

3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid.....	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	Jämförbarhet och sammanvändbarhet.....	9
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	10
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	11
5.1	Spridningsformer.....	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster.....	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Höskoleväsende

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Universitetskanslerämbetet
Postadress: Box 7703 103 95 Stockholm
Besöksadress:
Kontaktperson: Annika Pontén
Telefon: 08-563 087 57
Telefax: 08-563 088 50
E-post: fornamn.efternamn@uk-ambetet.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23, Örebro
Kontaktperson: Andreas Frodell
Telefon: 019-17 63 39
Telefax: 019-17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till Universitets- och högskoleregistret gäller enligt SFS 1993:1153 Förordning om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallring sker enligt 3 kap. 8 § SFS 1993:1153 Förordning om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor. Uppgifter om sökande som inte har antagits till utbildning vid en högskola eller om en sökande har antagits men inte påbörjat sina studier skall gallras efter tio år.

A.9 EU-reglering

Statistiken berörs inte av någon EU-reglering.

A.10 Syfte och historik

Sökandestatistiken syftar till att redovisa statistik som beskriver ansökningar till universitet och högskolor med betoning på personer som inte tidigare varit registrerade för studier där.

Statistiken över sökande och antagna till universitet och högskolor beskriver efterfrågan på och tillströmningen till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå (tidigare grundutbildning) samt förändringar över tiden. De insamlade uppgifterna kan också användas som underlag för att fastställa urvalsram för enkätundersökningar och möjliggöra specialstudier bl.a. genom sambearbetning med annan statistik.

Statistiken över sökande och antagna har samlats in från och med höstterminen 1995. Uppgifter på individnivå sparas i tio år och därefter gallras materialet.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken över sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå (tidigare grundutbildning) används för att ge en allsidig statistisk belysning av högskolan, som underlag för planering, uppföljning och utvärdering av utbildningen och som urvalsram för specialundersökningar.

Användare är bl.a. Universitetskanslerämbetet, Utbildningsdepartementet, universitet och högskolor, andra personer som arbetar med planering och utvärdering inom detta område, arbetsmarknadens organisationer, forskare, media och studenter.

A.12 Uppläggnings- och genomförande

Sökandedata avseende våren aktuellt år samlas in av Statistiska centralbyrån (SCB) i januari. Grunddata för statistiken är uppgifter från Universitets- och högskolerådets (UHR:s) samordnade antagningssystem NyA. Antagning utanför UHR ingår inte. Dessutom används uppgifter från *Universitets- och högskoleregistret* samt från *Registret över totalbefolkningen* (RTB). Statistiken är totalräknad.

Lämnade uppgifter granskas, grupperas och kompletteras vid SCB. Uppgifterna sammanställs och lagras fysiskt i flera databaser med samlingsnamnet "Universitets- och högskoleregistret".

När allt material från UHR inkommit och bearbetats framställs statistik över sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå. Statistik avseende sökandedata för vårterminen publiceras i Universitetskanslerämbetets *Statistikdatabas om högskolan* i slutet av mars samma år som statistiken avser.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering görs.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är planerade.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sammanvärdbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.

(5) Tillgänglighet och förståelighet, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

För sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå redovisas följande storheter:

- antal sökande
- antal antagna
- antal behöriga förstahandssökande

1.1.1 Objekt och population

Undersökningens huvudobjektet är personer som sökt till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid universitet och högskolor våren 2013.

Populationen utgörs av samtliga personer som sökt via UHR:s samordnade antagning till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå. En ansökan definieras med hjälp av personnummer, sökalternativ och universitet/högskola.

1.1.2 Variabler

Följande variabler är de viktigaste i statistiken över ”Sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå”:

Universitet/högskola

Universitet/högskola som ansökan avser.

Kön

Kön anges som ”Kvinna” eller ”Man” och härleds från personnumret.

Ålder

Ålder på den sökande vid årets slut.

Program

Sammanhållna utbildningar som leder till någon form av examen.

Program för yrkesexamen

Gruppering av program utifrån den yrkesexamen som programmet leder till.

Övriga program

Program som består av, för en viss högskola, fastställda kombination av kurser. Programmen grupperas efter grundnivå och avancerad nivå samt efter examen och inriktning enligt SUN 2000 (Svensk utbildningsnomenklatur).

Kurs

Ävsnitt med angivet ämnesinnehåll och poängomfattning. Kurs kan läsas fristående eller inom ett program.

SUN-inriktning

Anger utbildningens inriktning. Koden sätts av SCB och följer riktlinjerna enligt SUN 2000.

År

År som ansökan avser.

Termin

Termin som ansökan avser.

Prioritet

Anger i vilken prioritetsordning den sökande väljer en utbildning

Utöver ovanstående variabler finns även följande variabler i registret som ligger till grund för statistiken:

Sökalternativ

Anger starttillfälle, omfattning och typ av program eller kurs. Koden sätts av högskolorna och dess betydelse kan variera över tid.

Urvalsresultat

Urvalsresultat vid antagning dvs. antagen, reserv, struken, ej behörig och inställd.

Län

Hemortslän för den sökande årsskiftet före ansökningstillfället.

Kommun

Hemortskommun för den sökande årsskiftet före ansökningstillfället.

Anmälningavgift

Anger om den sökande är skyldig att betala en anmälningavgift.

Studieavgift

Anger om den sökande är skyldig att betala en studieavgift.

Personnummer

Personnummer eller annan identitet tilldelad av berörd antagningsmyndighet, t.ex. Verket för Högskolservice (VHS) eller Universitets- och högskolerådet (UHR).

1.1.3 Statistiska mått

I huvudsak redovisas antals- och andelsuppgifter.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Sökande och antagna fördelas efter universitet/högskolor, kön och ålder. Behöriga förstahandssökande fördelas efter universitet/högskolor, kön, ålder och programgrupper.

1.1.5 Referenstider

Referenstid är vårtermin.

1.2. Fullständighet

Statistiken omfattar uppgifter från UHR:s samordnade antagningssystem NyA. Antagning som sker utanför detta system ingår inte i uppgifterna. Exempelvis ligger några av de konstnärliga utbildningarna utanför detta antagningssystem.

Sökande som saknar ett svenskt personnummer, främst utländska studenter, ingår inte i all redovisning eftersom statistiken fokuserar på intresset för högskolestudier hos den svenska befolkningen.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken som baseras på uppgifter från UHR:s samordnade system för antagning till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå har allmänt sett god kvalitet. Bland osäkerhetskällorna är ramtäckning den största osäkerhetskällan även om den bedöms vara tämligen liten.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

All statistik är totalräknad och därmed inte behäftad med urvalsfel.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen definieras av samtliga sökande och antagna via UHR:s samordnade antagning till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid universitet och högskolor.

Ingen känd övertäckning förekommer. Undertäckning förekommer genom att viss antagning till högskoleutbildning sker manuellt genom särskilda antagningsprov eller på annat sätt utanför UHR:s antagningssystem och från vilket

rapportering sker. Några konstnärliga utbildningar ligger exempelvis utanför detta antagningssystem. Rapportering till SCB sker i januari vilket innebär att det gjorts en antagningsomgång innan rapporteringen sker. Det kan även förekomma antagning efter rapporteringen till SCB. Uppgifternas aktualitet har prioriterats före att få med den efterantagning som görs. Ingen mätning av täckningsfelen har gjorts. Omfattningen bedöms dock vara tämligen liten.

2.2.3 Mätning

Sökandedata avseende våren aktuellt år samlas in av SCB i januari efter andra antagningsomgången. Grunddata för statistiken är uppgifter från Universitets- och högskolerådets (UHR:s) samordnade antagningssystem. Uppgifterna inhämtas via filöverföring från ovan nämnda system. SCB använder källregistrens värden. Mätkvaliteten är därför densamma som i respektive källregister.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall förekommer normalt inte vid framställning av registerstatistik. Bortfall kan naturligtvis förekomma i den insamling som sker i samband med uppbyggnaden av det administrativa register som registerstatistiken använder som källa. Denna typ av uppgifter, som i föreliggande undersökning svarar mot uppgifter som av bortfallsskäl inte lagts in i UHR:s samordnade system för antagning vid tidpunkten för rapportering till SCB, betraktas dock som under-täckning vid statistikframställningen.

Fel kan förekomma i högskolornas material, t.ex. felaktiga personnummer. På grund av detta förekommer partiellt bortfall för variablerna län och kommun. Ingen mätning har gjorts av det partiella bortfallet men omfattningen bedöms som liten.

2.2.5 Bearbetning

De uppgifter om sökande och antagna som redovisas bygger helt på det maskinella antagningssystemet varifrån uppgifterna hämtats.

Granskning sker i form av viss personnummerrättning, kontroll och rättning av ortkoder. Vid SCB förekommer ingen manuell kodning eller dataregistrering utöver den gruppering av yrkesexamensprogram som görs, samt indelningen av program enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN 2000). Grupperingen av programmen är inte alltid entydig eftersom det för vissa utbildningar inte tydligt anges vilken examen och examensinriktning den studerande kommer att få.

När allt är granskat och grupperat görs en samkörning med *Registret över totalbefolkningen* (RTB) för att hämta uppgift om den sökandes hemortslän och -kommun. För personer som inte är folkbokförda i Sverige saknas uppgift om hemortslän och -kommun. Uppgifterna från RTB används utan att dessa granskas ytterligare. Uppgifterna från RTB bedöms hålla mycket hög kvalitet.

2.2.6 Modellantaganden

Antagning som sker efter rapportering till SCB ingår inte i redovisningen. Aktualiteten bedöms viktigare än att vänta och få med även dessa antagningar. Efterantagningen bedöms inte påverka materialet i så stor utsträckning och därför har statistikens aktualitet prioriterats.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått för slumpmässiga urvalsfel (vanligen 95-procentiga konfidensintervall) beräknas inte eftersom det är en totalräknad undersökning. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgifter samlas in terminsvis men enbart statistik för höstterminen publiceras varje år i tabeller och SM på SCB:s webbplats. Universitetskanslerämbetet publicerar uppgifter om både vår- och hösttermin i Statistikdatabas om högskolan på sin webbplats .

3.2 Framställningstid

Efter att andra antagningsomgången är klar tar det ca 2 månader innan statistiken publiceras.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik och annan statlig statistik. Universitetskanslerämbetet publicerar information i *Statistikdatabas om högskolan* på sin webbplats.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

För varje år har nya högskolor anslutits till de antagningssystem som finns, vilket gör det svårt med jämförelser över en längre tid. Under 90-talet har de flesta vårdhögskolor upphört och införlivats med statliga högskolor.

Sedan höstterminen 1977, har uppgifter om sökande och antagna via det samordnade antagningssystemet publicerats varje termin, av dåvarande universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) i serien UHÄ-rapporter och senare av Verket för högskoleservice (VHS) i serien VHS. Uppgifterna har under vissa perioder även inkluderat uppgifter om sökande via lokal antagning. Dock har det inte gjorts någon nettoräkning mellan de olika systemen, vilket innebär att samma sökande kan förekomma flera gånger.

Från och med våren 2007 har i stort sett all antagning till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå skett via VHS:s (fr.o.m.2013 UHR:s) samordnade antagningssystem NyA. Tidigare terminer gjordes även antagning via högskolornas lokala system för antagning (LANT) men från och med våren 2007 har NyA ersatt LANT.

Den första juli 2007 infördes en ny utbildnings- och examensstruktur som ett led i Sveriges arbete med att anpassa den högre utbildningen till arbetet i Bologna-processen. Enligt den nya strukturen delas all högre utbildning in i tre nivåer:

- Grundnivå
- Avancerad nivå
- Forskarnivå

Varje nivå förutsätter och bygger på att studenten har utbildning på tidigare nivå(er). Den nya indelningen medför att kurser och examina kan hänföras till en viss nivå. Examina på grundnivå och avancerad nivå delades in i generella examina, konstnärliga examina och yrkesexamina. Även ett nytt poängsystem och en till viss del ny examensordning med nya examensmål har införts.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Eftersom inte alla konstnärliga högskolor och/eller utbildningar ingår i statistiken påverkar det jämförbarheten mellan dessa högskolor/utbildningar.

Grupperingen av programmen är inte alltid entydig eftersom vissa utbildningar kan leda till flera examensinriktningar.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Inom högskoleområdet publiceras officiell statistik över studenter och examina på grundnivå och avancerad nivå. Det innebär att det går att jämföra t.ex. antalet sökande och antagna till ett visst lärosäte med antalet som börjar studera där och som tar examen. Vidare publiceras statistik över doktorander och examina i högskoleutbildning på forskarnivå samt för personal vid universitet och högskolor. De publicerade uppgifterna för studenter och examen avser dock läsår och uppgifterna för forskarnivå och högskolans personal avser kalenderår.

Uppgifterna om sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå ingår i Universitets- och högskoleregistret som är ett totalräknat individbaserat register. Därmed finns goda möjligheter att sambearbeta med andra register. Samanvändbarheten är hög.

Utbildningarna är grupperade enligt SUN 2000 (Svensk utbildningsnomenklatur) som i sin tur är anpassad till den internationella standarden för utbildningsklassificering (ISCED 97) för att möjliggöra internationella jämförelser.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik om sökande och antagna till universitet och högskolor publiceras på Universitetskanslerämbetets webbplats, www.uk-ambetet.se.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras som uppgifter i *Statistikdatabas om högskolan* på Universitetskanslerämbetets webbplats där användaren själv kan utforma tabellerna.

5.3 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0206.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Statistikanvändare kan få specialbearbetningar gjorda. Forskare m.fl. kan, efter speciell prövning, få tillgång till avidentifierat primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

SCB: Margareta Södergren, tfn 019-17 63 02, Enheten för statistik om utbildning och arbete
e-post: fornamn.efternamn@scb.se eller hogskolestatistik@scb.se.

Universitetskanslerämbetet: Staffan Nilsson, tfn 08-563 087 56, Analysavdelningen
e-post: fornamn.efternamn@uk-ambetet.se eller analys@uk-ambetet.se.